

Akademia Finansów i Biznesu Vistula
z siedzibą w Warszawie

Streszczenie w języku polskim:

Rozprawa doktorska

Klasztor oo. pasjonistów w Przasnyszu
i parafia pw. Świętego Stanisława Kostki
w latach 1923 – 2013.

mgr Wiesław Wiśniewski
Dyscyplina naukowa: Historia

Promotor
dr hab. Radosław Lolo prof. AFiB

Warszawa, 2024

Streszczenie

W rozprawie autor omówił dzieje klasztoru pasjonistów w Przasnyszu od 1923 do 2013 r. Dodatkowo, od roku 1982, omówione zostały dzieje parafii św. Stanisława Kostki prowadzonej przez zakonników. Za podstawę źródłową posłużyły przede wszystkim źródła archiwalne przechowywane w archiwum prowincji polskiej oraz w archiwum klasztoru i parafii. Autor oprócz typowej metody krytycznej analizy źródeł, stosował też metodę analizy porównawczej, oraz proste metody z zakresu statystyki. W sześciu rozdziałach, w ujęciu chronologicznym, przedstawiono poszczególne etapy rozwoju. W pierwszym zawarto dzieje fundacji i klasztoru bernardynów w Przasnyszu od XVII w. do kasaty w 1867 r. podsumowano jego spuściznę, zwracając uwagę na cudami słynący obraz NMP. W rozdziale drugim przedstawiono kluczowe dla dziejów pasjonistów polskich ich początki w przasnyskim klasztorze od powstania pierwszej wspólnoty, tworzenia podstaw materialnych i struktur organizacyjnych, stopniowo wykraczających poza Mazowsze. Ukazano też trudny okres II wojny światowej, z symbolicznym męczeństwem 8 pasjonistów rozstrzelanych pod Działdowem w sierpniu 1941 r. Kolejna część przedstawia dzieje wspólnoty w trudnym okresie PRL (do 1989 r.). Symbolem heroiczności czasów jest postać o. Bernarda Kryszkiewicza- obecnie kandydata na ołtarze. Odbudowano stopniowo struktury, rozwinięto nowe domy, a klasztor stał się siedzibą powstałej wówczas polskiej prowincji, aż do lat osiemdziesiątych. Wówczas też miały miejsce ogólnopolskie obchody 400-lecia śmierci św. Stanisława Kostki (1967) i koronacja obrazu MB (1977). Dzięki temu zaczęto kształtować sanktuarium maryjne o zasięgu co najmniej regionalnym. W ostatnich podrozdziałach omówiono początki istnienia parafii oraz trudne relacje z aparatem bezpieczeństwa. Pasjonistom udało się czasowo uruchomić niższe seminarium duchowne, ale w roku 1952 zostało ono zamknięte decyzją władz państwowych, o czym mówi piąty rozdział. Ostatni rozdział omawia dzieje klasztoru i parafii w okresie od 1990 do 2013 r.

mgr Wiesław Wiśniewski

Wiesław Wiśniewski